

S. 513 - Kapak

Lenin Bir Amele Mücadelede Nüfus
Söylencesi [fotografi]

S. 514 - 519

"Vilâdmir İlyiç Ulyanov Lenin"

[soevklük resmi]

Sadrettin Celâl

[Komintern'de not alınca resmi]

S. 519 - 523

"Lenin ve Leninizm"

Servet Süreyya

[Krupskaya ile beraber resmi]

30-Kararname

1924

S. 523 - 528

"İktisadi İstiklâl"

[18'den]

İktisat Doktoru

Vedat Nedim

S. 529

"Sohann Mateni"

924 M.

Lütfi

S. 529 - 532

"İstimaî İlahat Meselesi"

Mağka 20 Şubat

340

S. 532 - 534

"Edebiyatımız"

Dr. Sefik Hüsni

Besim Fikret

S. 534 - 536

Kösük Arkâye =

"Latelik İnsan"

[Lenin ve Leninizm" siki!]

Memduh Needet

21 Kararname

924

S. 536

"İdeal Memleketi"

[Kardesim Dr. Servet Azîze]

Kerem Sadî

S. 523

S.S. -son-

"Lenin Beynelmîtel proleteryanın aldığı kadar,
Türkiyemiz, Türkiyemizin millî istiklâl hareketinin
en yakın, en samimî ve en hayırlık dostu idi.
Bizden Lenin'in hatırasına yüz binlerce selâm olsun!..."

Dr. S. H. "İstimaî İslahat Meselesi"

"Son günlerde mütecedditlerimiz arasında hummalı bir faaliyet göze çarpıyor."

Bir asır evvelki Utopistler (hayalperestler) gibi x

[Muhafazakâr] tenkit!

"Hayatın akışı istikametsizde olmayan istimaî tesebbüpler daima akamete mahkûmdur."

S-532 ...

"Sebatsız bir say ile memleketimizde bir büyük sanayi ve yer yer elektrik merkezleri vücuda getirmeye muvaffak olduktan sonra ki, yeni istihsal ve terzi usullerimizin tesiri altında hayat şartlarının değişmesi, bir istimaî inkılâp zaruretini his ettirecektir. Yoksa bugün hukuku aile kavumu, maarif istahatı ve sair gibi vesilelerle istimaî inkılâptan bahs etmek, bu tabiri gövdesi bir tarzda kullanmaktır.

İstimaî inkılâbın bir temenniden ibaret kalması isin, bu çünkü devlet ricalinin hakikati aldığını gibi görmesi, ve teferrüatla vücrasından vaz geçerek, umumî bir plâna terfikan iktisadîyatımızı yükseltmeği gaye edinmesi kifayet eder. Siyasî inkılâbımızı yapmak hususunda sarf edilen azim ve celâdet bu iktisadî inkılâbımızı tahakkuk ettirebilir."

-Son-

- S. 537 - 540 "Amele Suufi Cumburçet Hakkında Ne Düşünür?" Maşka 22 Nisan 1924 Doktor Şefik Hoşmü
- S. 540 - 545 "1 Mayıs" Sadrettin Celâl Karikatür!
- S. 545+ Türk Emekçilerine: "Şarka Çevir Yüzünü" Ömer - şit -
- S. 546 - 547 "Kara Cadının Tikumu" Karikatür Kerem Sadı - Yarı'nın Çocuklarına Masal -
- S. 547 "1 Mayıs" şit Yaşar ~~Nezibe~~ - Türk İşçilerine -
- S. 548 - 550 "1 Mayıs minasebetiyle İssi Arkadaşlara Baba Öğüdü" Çerçaköylü Demirci Mehmet Usta
- S. 550 "Ehram" şit Ahmed
- S. 550 - 552 "Hilâfetin Meşası" Roy (Fransızcadan) Ş. H. Mart 1924 Karikatür El bağlamak, Avus Asınak, Yumruk Silmek Patron'un tepkileri!
- S. 553 - 554 "Marksizm ve Leninizm" Marsel Olviye
- S. 554 - 557 "Tas Kömütleri" İbrahim - Hkaye -
- S. 557 - 559 Asarı Müntezze Söfuru: "Türksü Wüğü'nün Esasları" "Fasizm" Karikatür Karaman Yoldaş
- S. 560 "Medeniyet" 2 Teşvüsatı 1339

قارابول

"Fasizm" 126 sayfa. Kanaat Kitaphanesi Muammer (Fasit) Piyetro Gorgolini'nin eserinden iktibas edilmiştir.
(Lejand) "Burjuvazi İki defa şlâha sarılır: bir doğarken bir de ötürken... Fasizm, can sektesen burjuvazıdan san şlâhadır."

Bütün Dünya İşleri Bülteni!

Aydılık Sayı = 22

Haziran 1924

- s. 561 - Kapak
- s. 562-565 "Türk Burjuvazisinin Atle Kavgaları"
Maska 29 Mayıs 1924 Dr. Şefik Hösni
- s. 565-571 "Sınıf Terbiyesi mi, İnsanı Terbiye mi?"
Sadrettin Celâl
- s. 571-573 Marksizm Dersleri: "Tarihi Materyalizmi"
- Methal - Memduh Necdet
- s. 574-576 "Proleteryanın Rüyası"
- Yarıncı Çovklarına Masal - Kerem Sadı
- s. 576-579 "Şarkta ve Garpta İnkılâp" Nâkili:
S. H.
- s. 579-582 "Mechul Asker" - İtalyanlardan -
- s. 582-584 Genç Marksistler Sütunu:
"Tarihi Materyalizmi" İnsan ve Cendyet
Kızıl Salı Kızı
- s. 584-585 "Zincirlerin Sesi" 5 - Mayıs - 1924
Tugrul Vecihi
- s. 585-586 "İnkılâbi Vecizeler" Hemsinli
- s. 586 "Sönmeyiz Artık" - şiir - M. Aft lütfü
- s. 586-588 Asarı Müntezze Sütunu:
"Harbin Edebiyatı ve Zâmiyeler" Besim Fikret
- s. 589 "Feryatların" [Fotoğraf]
- s. 589-590 Dahili ve Harici Suu:
"Milletlerin İstedığı Siyaset" Son Yapılan İntihaplar
Münasebetiyle
- s. 590-592 "Türkiye'de [Bir] Mayıs" ★★★
- s. 592 "Aydılık ve Marksizm Tetkikati"
- badema daha zengin daha ilmi
bir şekle geçektir -

TÜRKİYE SOSYAL TÜSTAV TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Sazıye Sabıha =
Sevket Seveyya!

Halide Edip Adıvar, Türkün Ateşle İmtihanı
- İstiklâl Savaş Hattıraları - (İstanbul: Kutul-
muş M., 1962) Çan Yayını, 8°, 312 s., 10 TL.

MR 1962 AD 1660

s. 56/57

Sabıha Zekerya'nın Mütarekede İstanbul'da-
ki İngilizlere teması varmış: Gnl. Milline
& C. Armstrong. (?)

Dr. S. H., "Türk Burjuvazisinin Aile Kavgaları"

s. 562

"1334 senesinde meşrutiyetin ilânından beri, Türkiye'nin tarihi; inkısaf halinde bulunan küçük burjuvazinin, maruz kaldığı sesifli istibdat ve tahakkümlere karşı, açtığı mücadelelerin tarihinden başka bir şey değildir. Bu müteşebbis sınıf, evvelâ yükselmeye harıl olan Abdülhamid'i devirmek gayesini takip eden meşrutiyetsizlik hareketine bütün kuvvetiyle müzaheret etmiş; müteakiben de yavaş yavaş alelilak hükümdarlığa ve o vakarı alet edenlere karşı mücadeleden hali kalmamıştır."

(Türk küçük burjuvazisi) → İttihat ve Terakki Cemiyeti
↳ Harbi Umumi Savaşında "yekdiğerine umarız iki cereyan"!

"Teerübesiz ve karıs" } yerli ve yabancı
firka ele basılars. } sermayenin işvəsi!

"Artık onlar, kendi partilerinin efradını ve neset ettikleri sınıfı değil, daha Abdülhamid zamanından beri, Türkiye'de mevcut, közmopolit unsurlardan mürekkep seçilmiş sermayedarlar sınıfını temsil ve onun menfaatlerini müdafaa ediyorlardı."

I.T. → (önderler) X menfaat ziddiyeti → Hoşnutsuzluk → Muhafazatçı Muhalefet Hareketleri.
(üyeler)

Sermayedar Burjuvazi X Küçük Burjuvazi
İki emperyalizmin kavgasında Merkezi Avrupa Sermayedarlarının tarafını tutmak!
Zoraki birlik
↳ Müdafai Hukuk
↓ Halk Fırkası.

İkinci Wilhelm, "vöredi Meşrutiyet realması"
kendisine bağtaunı. Alman sermayedarlığıyla
uzlaşma.

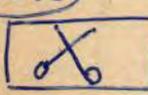
Türk Küçük Burjuvazisi bu anlaşmaya yabancı kaldı.
Menfaati harbe girmemekteydi.

Liderler emirvakiyle işi göröltüğe getirip harbe
girdiler.

Sermayedar burjuvazi, harp sırasında müstebit
bir rejim altında, "adi serait istinde tahayyül" etme-
sine bile imkân olmayan, servetler, sermayeler yığ-
maya muvaffak oldu." ~~###~~

Techizat ve mühimmatı harbiye taahhüdâtı, vagon inhisarı,
havaîci zarurîye üzertinde yapılan ihtikâr.

s. 563

 Hezimet Sademesi.

[Sermayedar burjuvazi] "müfârekemü ilk senelerini öteye
beraye bas vurmakta gescirdiler."

"Denize düşen yulana sarılır kabîlinden bir ara istersunden
en cüretkârları, en kalîs sınıf düşmanlarının hâkimiyeti
altında olan Sovyetler Rusyasından bile istifadeye yette-
diler. Akıllarına Bolşevikleri alet ederek, itilâf devletlerinin
memleketimiz aleyhindeki tasarruflarını akın bırakacaklardı.
Fakat gaye memleketi kurtarmak ve bir inkilâp yapmak
değil, milleti eskisi gibi saymak imkânlarını hazırlamaktı."

- Bu taktik tutmadığıca, Dîvletî ittifakıya sermayedarlarına
"Harbe istrakten tizzat mesul bazı müldür sabıyyetleri"
feda" edip istikamet değışirdiler.

"Bugün, henüz asri sermayedarlık völlerine sığma
olmakla beraber, onun kokusunu almış olan Anadolu genç
burjuvalarımızın, iktisaden inkıraf edebilmek emeliyle
tahakkuk ettirdikleri halksı inkilâbına muhasım bir
vaziyet alanlar, işte bu zengin Türk burjuvalarıdır."

Bu satışmayı emekçiler dikkatle takip etmelidir.

İzmir'in işgaltinden sonra:

Anadolu'nun orta sınıf halkı, menfaatlerini ve mevcudiyetini tehlikede gördüğü için, teşkilatçı rehbelerden arkasından istiklâl mücadelesine atılmıştır.

Türk sermayedarları ise tereddüt geçirecek, mütevassıf bu yolda karar kılmışlardır. İki yözlü politika!

Sermayedarlar "istiklâl harbinin cezri bir cezası inkılâba müncer olacağı"ni kestirmediler.

Halkı burjuva emekverdi!

Sınıf menfaatiyle rüyeleri örtülen zavallı iktidatçı burjuvalar, son inkılâpların kuyumet ve ehemmiyetini idrak edememekte idiler.

Sathî islahata razılar, fakat "ihlâfeti ilga, hâucdanlard, lâiklik gibi "ileri (!)" islahatı "hâucalardıma sığdırılmamaktadır."

Tüksek burjuvazinin Avrupa sermayedarlığıyla adamakıllı birleşmiş olduğu için, menfaati "milletin mümkün olduğu kadar yavaş uyanmasında" dır. Elde edilmeyi kolay bir hükümdarı tercih!

Halkı catil ve bayım eğik tutan "hâucalar ve hâucalar zimmesinin memleketi müfuz şahısların olmasını frenklerin şiddetle arzu ettiği, herkesin bildiği bir hakikattir."

Kozmopolit sermayedarlar, itica bayrağı altında "millî inkılâba karşı muhasım bir cephe açmıştır."

Saray kalınları & serseri münevverler

"Burjuvazinin en müterakki cebbakları tarafından itica programının benimsenmesiyle, mürtecilerle inkılâpsızlar arasındaki uzun mücadelesini son safhasına dahil olmuş bulmuyoruz."

"Türk burjuvazisinin iki muarız cemaati arasında cereyan edecek siyasetin bir arde kavgasının arifesinde" buluyoruz.

"... siyasî istiklâlini tersine etmiş olan Türkiye'de ve alemlerim şark memleketlerinde burjuvazinin mühtim bir kısmı, Marxizmin bu sınıfa atfettiği ferakkiperverlik ve inkilâpselik vasıflarından kâmilten mahrumdur."

Bu vakıa sebepleri, iman, itikat v.s. değildir.

"Bu sınıf erkânı, marşetleri, zihniyetleri istisnai telâkileri itibarıyla tamamıyla asrileşmiş, Avrupalılaşmış şahsiyetlerden ferakküp eder."

Edebiyatı bile Türk gözüyle, Türk ruhıyla değtler. Piyer Loti, Madam Sliggi gibi.

"Memleketi bir vatan değt, kolayca istismar edilmesi matlub olan bir pazar telâkki ederler. İstismar ism en müstahş şart da, her süphesiz halkın müstebit bir idare altında ezilmesi dir."

Bu sermayedar burjuvalarımız, Bazı Avrupa cumhuriyetlerinin Meclisleri meclislerinde tekrar edilen şu sözle mutabiktir:

"Halklık ve İm aleyhtarlığı jeri memleketlere gönderilmeye mahsus ihracat emtrasından değtler."

"Vehleten izahı mümkün görülen bu vaziyetin yeme Marxizm usûlleri sayesinde, beynelmülki mükayade bir sınıf mücadelesi mahiyetini inae ettiği görölmüyor."

Türk ve Enebi Sermayedarlar X Yoksul ve orta halli kitleler.

Anadolulu Genç burjuvazi X büyük serürlü sermayedarlar.

İşri ve köylülere düşen :
Süratle teşkilâtlanmak X
mümkün olduğu kadar çok miktarda mücahitler yetiştirmek x

inkilâplar millî ihtiyasından doğmuyor, "zafer mestresi" başlarına vurmuş bir avuç insanın suursuz tezebbüleri maksulü..."

"Bu yüzden Türkiye, sermayedar Avrupa ve İslâm âleminde pek kıymetli feraccü'hi'ni kaybediyor, bu kadar muhtaç olduğumuz sermayeler bize gelmekte tereddüte düşüyor."

"Yoksul kütlesiniñ sunu hatırdan sikarmama-
lıdır ki, Türk burjuvazyasının — sermayedar
olam da, almat üzere bulunam da dahil oluak
üzere — sermayedarlığında muvaffak olmasi,
ancak halk, Avrupa'da olduğından daha beter,
insafsız bir tarzda soyunmasıyla mümkündür."

5-565

işinin teskilatlanmasına engel oluak

İrtica bastaki idareye karşı sekince,
amele sınıfı "Anadolunun genç burjuvazyası
yanında inkılâbın semerelerini müdafaa edekt"
— karşılığın almak gerek!

Selâhi burjuvazi → "cehaletlerinden istifade
kassup hışlarını tabrik suretiyle fakir köylüleri
de artasından sürüklemeye" salıyır.

Bu olursa ciddi tehlike doğar.

Ama hükümet de, hatasın anlar

Marxizme ve yoksul köylülere yanasır.

Mirteciilerin emlak, arazi ve sermayelerini istinlak!

{ Burjuva cumhuriyeti "ameleye karşı takip
ettiği cebir ve şiddet siyasetinde" n vaz
gelmelidir x

- s. 593 - Kapak
- s. 594 - 596 "Harbi Unvanında Doğurduğu İstisnai Hareketler"
Mısır 28 Haziran 1924 Dr. Sefik Hüsnü
Implication for Turkish foreign policy.
- s. 596 - 597 "Karl Marxın Ağzından Kendi Felsefesi"
Nakli: Serket Süreyya
- s. 597 - 601 "Harbi Unvanı Kadar Anlık Beynelmüllet-
Lerinin Tarihi" S.H.
- s. 601-603 Lenin Sahifesi [resim] "Lenin'in Baş Üçünde"
Sızıya Sabıha
- s. 603 - 605 "Rusya'daki Müstüman Kadınlarmın İstisnai
Vaziyetlerine İemali Bir Nazar" Feriye
- s. 605 "Zincirli Kollara" Tugrul Veedi
-III- 15 Nisan 1924
- s. 606 - 608 Genç Marksistler Söfumu:
"Tarihi Materyalizm" II Sızıya Sabıha
1924 Haziran
- s. 608 - 610 "Burdjua Cemiyeti ve Sanat" Jorj Gors
- s. 611 - 613 Hikaye: "Hata" 21 Eylül 1338 M. Mazlum
- s. 614 - 615 Kitaplar ve Fikirler: "Camiden Kolsuza" ***
- s. 615 - 616 İstanbul İşleri Hakkında Tetkikat:
"Kadın Rençberler" 2 V.
Karikatür

Bütün Dünya İşleri Bülteni -

Aydınlık

(Alt başlık)

Sayı = 24

Ağustos 1924

S. 617 ~~Kapak~~ İstisnai Teskilâtlara: Sendikalara Tam Biri Serbesti,
vermeyen Cumhuriyet Kurur Biri İstisnai İbarettir.

S. 618-619 "Menfi Halksılıktan Müsbet Halksılığa"
Maska 27 Temmuz 1924 Dr. S. Hüsnü

S. 620-621 "Çihan Harbütünü Ömürü İleri Devriyesi"
Sadrettin Cîlal

S. 622-623 Türkiye'deki Gençler: "Nesler ve Şükük"
i Haziran 1924 Tugrul Vecdi

S. 623-628 "Üçüncü Beşyüzyüdülelin Tarihü" S. H.

S. 628-632 "Çihanda İktisadi Vaziyet" S. H.

S. 632 "Genç. İktisadîler Türküsü" Sarkis

S. 633-635 "Bolshevikler Dünyasında Âli Tahsil"
Sabitla Lazkiye

S. 635-636 "Komünist Beşyüzyüdülelin 54ncü
Kongresi" [Zemaryef'in Nutkundan Parseller]

S. 637-638 "Pusyadaki Müslüman Kadınlarının İstisnai
Vaziyetleri Biri Nazar" 2 Ferizkiye

S. 639 "İnkilâbı Vecizeler"

S. 639 "Halksılık: Tramvay İşletimi Tetkiki
[Fotograf] Münasebetiyle"

Chat

TÜRKİYE

Darendelioğlu, I
s. 42

Ahmet Cevatın

"Türkiye Gençliği"
makalesi

A.C.'in Tarih Dünyasında
Etkan hatıratından
Aydınlığa kavuşturulmuş
anlatılıyor

A. D. (evdet) i

A. D. (evdet)

Sanınış olmalı

TÜRKİYE TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

GENÇ LENİNİSTLER TÜRKÜSÜ

s. 632

«Senin yollarında yürüyoruz ve damarlarımızda senin kudretini his ediyoruz»

"Biz bir kıvılcımız ki, bir dünya yakacağız!
Biz bir dünya mahvedip, bir dünya yapacağız!"

Mefkûrenin, ümidin,
Heyecanın, neşenin,
Kaynağıdır beyu'muz;
Alev gibi yanarız..
Ne alevden bunalar, ne bu nura ~~kanarız~~...

Bize tufan diyorlar!
Biz ne ateş, ne kırım;
Her adımı bir hesap,
Her bir sözü bir fikir,
Her birimiz bir âhın olan birer insanız.

Bizi kosturan emet,
Ne şehadet, ne gazâ,
Tarihte ihtilâlin,
Tabiatta kemâlin,
Tekâmülün ahengi,
İfadesi gibiyiz;
Ne hayal ~~ışık~~ ~~ölüt~~, Ne dâimden kasarız..

Kızıl elli ~~S~~erinin sipahisi değiliz,
Bizi costuran güneş
Ne şehadet, ne serap,
Bize ilim, felsefe
Bize tarih, hakikat
Kostuğumuz cenneti müjdeliyor ezelden;
Bu hayatın yolunu adını adını biliriz.

Bu yıkılan cemiyet
Bu inhi'lâl, bu sükut
Bu kanayan kangren
Karşısında dehşet,

1..

İnkısaftın, loğusun
Nizamın, i'uklâbun
Yollarıdır yolunun;

Ne bu yoldan döneriz, ne bu yola satarız.

Biz bir dünya fi'kiziz:

Şağıldarız, taşarız.

Uçurumun, girdeği

Tufan olur süpürür, rüzgâr olur asarız.

"Biz bir kente mi ki bir dünya yakacağız!"

Biz bir dünya mahvedip, bir dünya yapacağız!"

— Sarkis —

Bütün Dünya İşleri Birleşmiş! TİTE
41180

[22x28 cm.]

85.

Aydınlık

Fiyatı 5
kurustur

15 Ağustos 924 - (346)

Sayı 2

Fevkalâde Amele Nüshasıdır.

1. Kapak: Türkiye Amelelerini en yaşlılarından Fazlı baba.
[47 sene imalatı harbiye fabrikalarında tornacı ustası.]

s. 2 Bütün Türkiye İşlerine
Alının teri ve kolunun gücü ile yazayan herkese
Orak sekis

s. 2-4 Eski Hayallere Paydos!
Sadece Cumhuriyet Maska 10 Ağustos 924 Dr. S. Hüsni
hükümetinin değil, amelelerinde kadınları var.

Harçları s. 4 Amele Cemiyeti mi? Bankerler Kulübü mü?
baştahtların
mühürsahelastan
den bekliyor.
[Beşiktaş'ta "Tramvay İşleri Tekaüt Cemiyeti"]
Ress: İsmail Münir Bey.
Pek yakın bir zaman önce
"yüreklere ailesi Beşiktaş falcısı"

s. 5 Birlikler - Teskâtler

s. 5 "Avrupa emperyalizmine karşı" (S.H.)

s. 6-7 Kimlere Amele dersler? -Karaman-

s. 7 Anadolu İmendiğerleri Cemiyeti
Eskisehir Sidri

s. 7-8 Can Kurtaran Masalı Toldas

s. 8 İşleri adige karşı Yeni Bir Tecavüz*

Aydınlık.

Ameli M. M.M. Sadreddin Celal

AYDINLIK

Aydin Aydınlık Ay - din - lik.
Aydin Aydınlığın beşisi.
Gökte ay gibi deşil.
Gökte yay gibi geriken ay gibi aydınlatıyorum
Toprakta sınıfların kavgasını. Hepeden
Bağtım ben
Çanırık kankı kara
Topraklara.
Ben o topraklardaki kavgadan doğdum,
İşimdeyim o kavganın
İşinden aydınlatıyorum ben o kavgayı:
Biz görürüz,
Onlar
Kör olsular
diye!
Evet onlar,
on - lar
Kof sınıflar gibi karanlıklarda sallanıp
Onları ben gükürken,
Ateş aydınlığının altına koyarak,
Ayarak
Göz bebeklerinin deliğini;
Aydınlatıyorum
Gömüllerine sapanın baltasını
çeltğini!
Aydin Aydınlık Ay - din - lik!

Nâzım Hikmet

- s. 641 - Kapak "İstanbul"
- s. 642-644 "Devlet İnkısarına Nispeten Tarafımız?"
Maska 28 Ağustos 1924 Dr. S. Hüsnü
- s. 644-647 "Muallimler Enternasyonalı ve Taraf
Tedrisatı" Sadrettin Celâl
- s. 647 "İnkılâbî Vecizeler"
- s. 647 Dünya Kapitalistlerine "Aydınlık" -Şiir-
Nâzım Hikmet
- s. 648-649 "Lentü'nün Mezarında" Şiir-
Sazıye Sabiha
- s. 649-650 "İki Resm herbasi" Şiir-
Kerem Sadı
- s. 650-651 Gezen Ayın İstiden:
"Orhan Ağah Yıldız Öldü" [fotoğrafi]
- s. 651 "İnkılâbî Vecizeler"
- s. 652-653 "Harbi Umumiyyetü Ömürü Senin Devriyyesinde,
Harbe mi İhtilâle mi Geçiyorsun?"
- [Gezen Harbi Umumiyyetü Bu Avrupa TABLO
Hükümetinde Sebep Olduğu İnsan Zayıflığı]
- s. 654-655 "Aydınlığı Kim Okuyor? Nasıl Okuyor?
Bu Hususta Gördüklerimizin Bunde Biri"
- s. 655 Vecizeler
- s. 656-657 "Şiir" -Şiir- Nâzım Hikmet
- s. 657-659 "İşsiz" V. N.
- s. 659-661 "İşsiz Tetkikleri: "Tütün İşçileri"
Tütün İşçilerinden Ziya
- s. 661-663 "Türkiyede Amele İmfi ve
(nesri) Amele Meselesi" Nâzım Hikmet
- s. 664 "Muallimler ve Cemiyet"
"«Aydınlığım» bir öğüt dağıtı" Şirket Sözcüyanın öğretti
"Vali Beyin Otomobilli Bir Ameleyi Çiğnedi"

Leninizm

7-11-917

Marksizm

Dr. S. H. "Devlet İhtisarına Nispeten Taraffarız?"

"Tütün rejiminin ilgisiz kararı, ihtisar bahsi etrafındaki muınakastaları alevlendirdi." Daha genel olarak "Sözünneti".

X "Tütün ticaretinin inkisafı"
X "Devletin fazla varidat elde etmesi" } Fikirler bu iki kutup etrafında toplanıyor.

İhtisar fiirine yapılan itiraz
yalancı cumhuriyetçiler
+ hakiki inkilâpçılar

Türkiyenin iktisaden yükselmesi
Emperyalist sennayedar devletlerin hâkimiyeti altına düşmesi -

"Eğer Türkiye devleti kuskunç davranır, iktisadi sahada sıkı bir ihtisarçılık siyaseti takip ederse memleketi maddi refaha ve ümrana mazhar kilmaktan ibaret olan esas hedefimize, serbest rekabette mümkün olduğundan daha pek çok güs ve gës ereceğiz. Bu doğrudur."

Olson, emperyalizme aşk vermektedirse, yaradılış beylerim.
Biz niye döğüstük? - Siyasi istiklâl -

"Eğer istilâ devletler Anadoluyu benimsemeye muvaffak olsaydılar, netice ne olacaktı? İngilizler, Fransızlar, İtalyanlara mükemmel vesitle hisselerine düşen toprakları, madenleri işletecekler, Misir'da, Hindistan'da görüldüğü gibi az zamanda bu yerleri birer manureye sevirceklerdi. Fakat buna mukabil Türk milletinin salıskan kitleleri esir vaziyetine düşecek, cenubilerle ortaklık akt edecek olan bir takım yerli beyler ve pazalar tarafından bas kaldırmayacak bir tarzda ezilecek ve sayılacaktı."

Hükümet ihtisarçılığı, kilit iş sahalarının milletin müsterek malı kılacak şekilde anlamayacaktır. İki anlayış arasında mesafedir.

"Anadolu köylüsünün milli zaferinden beri, mukadderatımıza vaziyet olurlar, ferdî mülkiyet usûlleriyle yükselmeye can atan bir burjuvazi sınıfının tekumül ensafını cem etmekte idisler. Ve bu burjuvazi döne kadar kendi hayatına kast eden Avrupa sermayedarlarıyla bugün artık uzlaşma safhasına girmiş bulunuyor." Yine de "Biz cumhuriyet hükümetine bu mesafeyi kat ettirmek işini var kuvvetimizle salıyacağız."

- s. 665 - Kapak "Patron" karikatür
- (s. 666 - 667 "« İktisadi Kurtuluş » tan Ne Anlıyoruz?" V. N.
- (s. 667 - 669 "Mечел Müsteblik" Nâkili: S. H.
- (s. 669 - 671 "Anarşizm Nedir?" Sadrettin Celâl
- s. 671 "Anadoluya" - şiir - Faruk Nafiz
- s. 672 Dünya Amele Hareketi Tartışması:
"Yayından Furlayan Ok" N. H.
- şiir -
- (s. 672 - 675 "Üsünce Beynelmülelele
San kabul Edilen Program hâyihası"
Nâkili: S. H.
- s. 675 - 676 "Proleterya" ve "Zengin Süfî" Kerem Sadi
- (s. 676 - 677 "Tartışma Materyalizmi" İstanbul 27 Eylül 1924
Serket Süveyya
- s. 678 "Ameleye Tokat Atalar
Bu Hususta Gördüklerimizi Bunde Biri"
- s. 679 - 681 Lenin Sahifesi = "Lenin Söylüyor!" -
Moskova 1 Eylül 1924 Sazıye Sakıha
- (s. 681 - 682 Felsefe: Diyalektik Materyalizme Kısık N. H.
Bu Methal
- s. 682 "İlim .." - şiir - N. H.
- s. 682 - 683 "Serepli Aydınlığa - İssi derterinden)
Zavallı İssi
- (s. 683 - 684 "Beynelmülele Amele Ordusunun Gücü"
Serket Süveyya
- s. 685 # "Heyecanımız" - şiir - N. H.
- s. 685 - 686 "Lenin ve Kadınlık" Fevziye
- s. 686 - 688 Hikâye: "Adalet" Ercüment Ekrem

Diyalektik Materyalizme Küçük Bir Metnal

Bizim zamanımızda bile bir çok filozoflar ilmi materyalist veya bilimsel "metodlarla" usûllesle iktifa etmeyip, ilmin fevkinde "metafizik" mabadi' tabii sistemler, tarzi telakkiler vücud getirmek arzularını gösteriyorlar. Onların bu arzularını hayati istihmaiye feraitiye izah etmek lâzım gelis: ulaki, maddi seviyeler dahilinde sakai istihmalarını kayıp eden sınıflar, bu zaaflarını, enfüsü, "metafizik" fikir "spekülasyonları" mantık ayvatalarıyla ört bas edecek, "fikir yatırımları" doğururlar. İşte zamanımızda bile ilmin fevkinde tarzi telakkiler vücud getirmeye çalışan filozoflar bir çokta maliküm sınıfların avukatlığını yapan fikir yatırımlardan başka bir şey değildis.

Felsefe his bir zaman mücerret, münferit kalınmıştır, his bir zaman hayatın istihmai ihtiyaslarından, menfaatlerinden ayrılmıştır. Bu mücerret meseleler bile istihmai hayatın ihtiyasları, mücadeleleri ile tayın olmuştur. "Fikir", bazı filozofların iddia ettiği gibi kendi kendine bazı fikirlerin iddia ettiği gibi kendi kendine havada intisaf etmez.

İstihmai sınıfların tayın eden istihmai varlıktır. "Fikiryatı" biz ancak onun doğuran istihmai münasebetleri tetkik ve tetebbü ederek izah edebiliriz. Bir fikrin doğu olup olmadığını bize "pratik" amelîyat gösterir. Bir fikrin, hakiki kaynağının arıyı niyari, amelîyatı, pratiktis.

Mutlak olan her şey yoktur. Her şey değerli,
her şey cereyan eder. Her şey "her şeyle" beraber
tebeddül eder, yani tabii ve istimai sekâatlerin
değişmesiyle beraber bizzat biz kendimizin de değ-
siz. Manzumei âlemin fikir de her mikası afaki
tariki seraitle ve o fikri taşıyan enfüsi, fizyo-
lojik, ruhi teşekkülatıyla mahdud ve muayyendir
ve kendi zamanın ismi doğrudur. Bütün tabii
hadiselerin arasındaki münasebeti mütakabileyi
kavrayan, manzumei âlemin ayını aksettiren
« mefkûrevî » bir tarzı telâkki vücutta getirmek
kâbil değildir. Bunun ancak metafizik filozoflar
iddia edebilirler çünkü onların herbiri bilhassa
kendisinin hakikati mutlakıya keşf etmiş
kavimidir. Fakat müsbet ilimlerin inkışafı
"metafizik" bütününden güne baltalanıyor.
Artık felsefede ilimle, fenle, imtizaca değin
giden bir temayül vardır. Bugün felsefenin
bir sok mesaili ilimle hal edilmisdir.

Ulûmü Tabiiyenin inkışafı "metafizikçü" "mabatü'habî"nin iflâsım ve materyalizminin tasdikini
icap etti. Çünkü materyalizmin inkışaf ve
tekâmül malûmatı ilmiye ve fenniyenin inkı-
şaf ve tekâmülüyle fevkalâde alakadardır. İlmsiz
materyalizm olmaz ve aynı suretle materyalizm
olmazsa da ilim olmaz.

Ulûmü tabiiyenin inkışafı nasıl materyalizminin
tasdikini icap etti ise aynı suretle "Ulûmü
Tarihiyenin" ~~inkışafı~~ "İlmi Ruhun" inkışafı da

"Diyalektik" metodun, usulün tasdikini vacip kıldı. Diyalektikün materyalizm ile ittifaki ise öyle sağlam bir temel vücutta getirdi ki bu temele istinat eden Bugünkü "ilmi" tarzı telâkkii cihân" hem tabiatı hem cemiyeti hem de hayatı ruhiyeciy kavrayabiliyor ve izah ediyos.

Diyalektik materyalizm şimdye kadar mevcut olan bütün felsefi ve ilmi inkisafı fikrinin zarurî bir neticesidir.

Yukarıda söylediğimiz gibi ... her tarzı telâkkii cihân, nimağnen bir istimai sınıfın ihtiyas ve menafinin teyidi umumiyessini ifade eden hissiyat ve telâkilerle sıkı bir surette alakadardır.

Madem ki felsefe beşeriyetin tabiatla yaptığı mücadelede neticesinde tabiat ve cemiyet hakkında hasil olan mücerret umumî fikirlerdir ve madem ki fikri beşer bu mücadele ile serk ve tetrik edilyos. Bu takdirde aşikârdir ki tarihî - istimai mânada en safıa bulunan "müterakki" sınıf = "ilmi felsefe"de de en en safıa bulunur. En safıa bulunan sınıf kendi saurunda cemiyetü müterakki inkisafını aks ettir. Bugünkü cemiyette tarihî - istimai mânada en en safıa bulunan sınıf amele sınıftır ve emen tarzı telâkkii cihân olan diyalektik materyalizm de cemiyetü müterakki inkisafını aks ettirmektedir.

N. H.

[26/669-671]

-I-

Anarşizmin tarihî kökleri - iddialarına -

"Kurunu evveli Yunan ve kurunu vustai Arap. fizyoflarmın, Qualtuna ve an yedinci asır Fransız ve İngi'üz hayalperestlerinin eserlerinde (bilhassa Thomas Morus ile Morelli) anarşist ideolojisi rüseyim halinde görüyorlar."

- W. Godwin, "Adalet"

[Kendisi böyle demekle bilikle ilk anarşist nazariyecisi]

- Max Stirner, "Unique et sa propriété"

- Proudhon (1840) "Mülkiyet Nedir?"

Anarşist tabirini "hükümetsiz cemiyet" mânasına ilk kullanan kimse idi.

Fikri fiile geçen

- Bakunin

Birinci Enternasyonal'deki satışma - 1871 Paris Komünası inkılap hükümetinin sukutundan sonra!

1893-94 Fransa'da ilk Dreyfus meselesi sırasında Anarşist hareket büyük bir vüsat ve ehemmiyet kazanmıştır.

1904 Amsterdam - Anarşist enternasyonal kongresi.

"Hakikatte Anarşizm, Lüyanın, hayati segerin tamamın (enfusi - subjective) bir tasavvur ve telâkessidir."

Proudhon

kutarızlık.

Marxist-Komünarizme düşman.

"İstimaî ideali hakkında his bir sarîh fikri vermiyor."

Bakunin

"Bütün devletlerin ilgaci, burjuva cemiyetinin manası, aşağıdan yukarıya doğru... serbest teşkilat.. Yeni bir insanî âlemin teşessü ve teşekkülü."

Egalitarizme hülyasıyla bir liberitaire hülya.

[29/790-792]

- II -

Prens Kropotkin, "La Conquête du Pain"
- Communisme libertaire -

Amele hareketine

Zararı

"Anarşistlerin fertlere verdikleri fazla ehemmiyet neticesi, merkezi iktidarda olan şahsiyetlere, hükümet bunlarına karşı yaptıkları müferrit taarruz ve tecavüz hareketleri, amele sınıfı, amele hareketi ise tamamıyla menfi ve umuz neticeler tevliid etmiştir. Bu hareketler, burjuva hükümetlerine; amele sınıfına karşı müthiş bir cebir ve şiddet kullandırmaları, ~~amale~~ inkılâp hareketlerini kan içinde boğmaları için en iyi fırsat ve vesileler ihraz etmiştir."

Sovyet hükümetine de umarızdır.

"Anarşizm materyeti itibarıyla bir burjuva doktrini'dir."

iyiliği

Opportünist İlahatçı İkinci Enternasyonale karşı mücadelesi.

"Ne anarşizmin şakısa ve hayali projeleri, ne de Proudhon, Bakunin, Kropotkin... in tarihi ve iktisadi materyali - tının sathiliği bize Sosyal-Demokratların Marxizmi kendileri ve burjuvazi lehine taşıyıp ve takriflerini unuttu sanmaz."

Plekhanof: "Anarşizm ve Sosyalizm"

Birinci kısmında faydalı tarihi materyal - İkinci kısmında anarşistlere haydut diyor -

1894/1914 yıllarında sosyal-demokrat oportünizmine karşı İtalya, Fransa, İspanya proletaryasına tesis etmiştir. Sendikalist Anarşizm!

"Devlet ve İhtilal"
Lenin - "Yeni" Enternasyonalin
"Gözü!"

Aydılık

Sayı : 27

Teşviki Sani 924

s. 689 Kapak

s. 690 - 692 "Marksizmi Objektifi Olmunde"
Ziya Gökalp Bey

İstanbul 27 Teşviki Sani 1924

SEKRET SÜREYYA

s. 693-696 "7 Teşviki Sani İnkilabi Rus halkına ne verdi?"
Terakim

s. 697-698 Sarkın Kurtuluş Gününe "7 Teşviki Sani Sark Garp"
- sîr - Nâzım Hikmet

s. 698-702 "Rus İnkilabi ve Anarşizmi"
Sachettin Celâl

s. 703-705 "Leningrad" Sokaklarında 7 Teşviki
Sani İnkilabi - Görüp duyduklarımız bunda bir
[Leningrad Fotoğrafı]

s. 705-708 "Teşviki Sani İhtilali ve Türkiye"
Türk Padişahlığına yfkan ve memleketimizi kurtaran
halkı bilvasita Teşviki Sani İhtilali kebrî
Doğurmuştur. Maska 4 Teşviki Sani Dr. Sefik Hüseyin

s. 708-709 "Troski Kızıl Ordu ne söylüyor?"

s. 709 İnkilabi Vedzeler
s. 709 "Kara Kurvet" (1338) مراد ادغار

s. 710-711 Anatol Frans Lemay Sachettin

s. 712-713 "İstümarat Cephesinde Anatol Frans"
**

s. 713-716 "Üçüncü Beynelmüllelîn Programı Başlığı"
- Mabad - Nâkili : S. H.

s. 716-718 "Rusyada Seyahat" Teşviki Sani 924 Neriman

s. 718-719 "Sınıf Mücadelesi" (sîr) 29 Temmuz 1924 E. Feridun

s. 719-720 Bir Hikâye "İste Obün Mahalle Beketimi Para Totum"
Nizame Han Nazif

s. 720 Meslek Kardeşlerime Yeni Bir Sinechiter Grevi

Anadoluya

Ufkun Güneş adlı serserisi,
- Gördüm seni - sevdi gözlerim de,
Yârım gibi sirtimden geçti
Bis kaltağa döndü gözlerimde ...

Sardıkça sarıyan hakikatinden
İstemi, sızadımı. Yedim, aaktım.
Zulmet gibi gördüğün sâtinde
Kıpırmızı bir yürekle aaktım.

Tarık Nafiz

Kâmmüvvel 924

Kapak Kırmızı Şeyh Deseu & ismedetiler

S. 721 - 723 "Memleketimizde Siyasi Fırkalarla
Sınıflar Arasındaki Muvakalat"
MasKa 30 Tezrisani 924 Dr. Şefik Hüsni

S. 724 - 726 "Dünyanın dört tarafındaki Sınıf
Menfaatleri ve Politika" V. N.

S. 726 - 727 Fehfe "Marksizm ve Darviniizm"
Şevket Lüreyya

S. 727 - 728 İstanbul'da İssi Tetkikleri, "Bağırsaklık,
Kırsı, Yapan İşleri ve Sermaye"

S. 728 - 733 "Marksizm karşısında Burjuva İlimi"
Sadrettin Celâl

S. 733 - 736 "Üçüncü Beynelüvel Program Lâyihası"
-Mabed- Nâkili S. H.

S. 735 - 736 Biz Mektup ve Bir Makale

S. 737 (Sanat) "Terakkîperver Cumhuriyet Fırkası ve Anıtlar"
Eyüp İştelerinden Semi Hicran
"Vur Proleter Vur" Burhan Âsaf

S. 738 "Aydılık sular" "Ayğa Kalkan Efendiler"
NH Nâzım Hikmet

S. 739 Bacanın Dışından = İssi Gözüyle :

S. 740 - 741 "San Ortı Ayvından İki Lafaz" Burhan Âsaf
"Mezarımı Kazmâya Bekler, Bana Can verdim"
Nadire Adapte.

S. 741 - 742 "Memleketimizde Akademik Ressamlığın İfâsı"
**

S. 742 "Janes" (Resim - Yazı)

S. 743 - 744 Tarihî Materyalizm "Diyalektik Nedir?"
Şevket Lüreyya.